

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

<i>Előfizetési díjak:</i>		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják.	A lap szerkesztési részét illető cikkeket a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzeket a pénztárnoknál — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivataltal küldendők.
Egész évre — — — — —	4 frt	—	—
Félévre — — — — —	2 „	—	—
Negyedévre — — — — —	1 „	Kéziratokat nem adunk vissza.	—

A kereszténység jubileuma Magyarországon.

Lélekemelő indítványokat lépett fel a budapesti katolikus kör. Nem csekélyebb jelentőségű dologról van szó, mint ama magasztos és nagyjelentőségű ünnep kilencszázados évfordulójáról, midőn edes hazánk a keresztény országok közé belépett; fiai a kath. egyháznak tagjaivá lettek.

A tervezet szerint két év múlva nagy nemzeti záradókat lesz Sz. István jobbához, melyben kiküldöttek útján részt vesz Magyarország minden városa, minden egyházközsége, egy szóval az egész keresztény Magyarország. Az ünnepélyek napjainak megválasztása is nagyon találó. Hazánk Nagyasszonyának menyemenetelétől Sz. István napig, tehát hat napon át.

Igy első Sz. királyunk halálának évfordulóján, magyar hazánk Máriának való felajánlására való emlékezéssel kezdenék hálát adni a Gondviselésnek, hogy igaz egyházainak tagjai közé felvett, hogy szent hitünk megvédelmezésére és megtartására segített.

Atvonul ekkor lelki szemeink előtt egyházunk és hazánk egymásba folyó, egymást átkaroló kilencszázados története. Látjuk a küzdelmet, melylyel a királyi apostol népét megtéríti, a buzgalmat, melyet az egyház megalapítására fordít. Látjuk, hogy hitbuzgó és szent királyaink miut erősítetik hitükben még ingadozó, kételkedő és nemzeti érzelmeik elveszthetése miatt aggódó magyarságot.

Feltűnik a kor, midőn a lauha királyok alatt veszni indul ország megmentésére egyedül az egyház siet, midőn a megzavart rendet csak a pápa tudja helyreállítani.

A Nagy Lajosok buzgósága, a Hunyadiak hősiessége azon gyümölcsök, melyeket a vallásossággal párosult hazaszeretet termettek sokat szenvedett ha-

zaukban. Az évszázakra terjedő hosszú és véres török harcokból az egyház es haza egyformán vette ki részét, egyformán szenvedett a csapások súlya alatt. A vallásosság öntött hősi erőt a küzdő magyarok karjaiba, az egyház buzdította a tankadókat, emel fel a csüggedőket s a vész leglesújtóbb napjaiban mutatá forró szeretetét a veszni indult ország iránt. A szerencsétlen és siralmas bukás után, bár karjai megbéultak, ő siet először fölemelni, a vigasztalás balzsamát, a remény édes esőppjeit uyujtani a bűneinek súlya alatt elvérzett százalomra méltó hazának. Az egyház agítal legjobban az ország felszabadítása érdekében s működése nem csekély mértékben eszközlé a török iga lezárását.

Történelmünk legdicsebb lapjain arany betűkkel áll bejegyezve az egyház mint leghűbb bajtárs, legkitartóbb segítség; a gyászosokon mint buzdító, felémelő, reményt gerjesztő nemtó szerepel, kinek szeméből nemcsak a haza szerencsétlen sorsa sajtol könnyeket, hanem az is, hogy ez ország iránta háladatlan volt, hogy intó, figyelmeztető igéit a pusztában kiáltónak szavaiként engedte hatástalanul elröpülni.

A miut a múltban folyton mellettünk állott, úgy óv és véd napjainkban is, úgy int és figyelmeztet korunkban is; vajha meghallanók, bárcsak megértenők az ő szavát! Velünk lesz a jövőben is s mig a magyar magyar marad és keresztény, bizton támaszkodhatik reá.

Menjünk minél többen e nagy, e magasztos ünnepségre, legyünk ott minél számosabbak, fejezzük ki buzgó hódolatunkat a Szent Jobb iránt. Köszönjük meg a Mindenhatónak eddig éreztetett, érdemtelenekre halmozott áldásait s kérjük ki jövőre is. Fejezzük ki hódolatunkat és hálánkat legjobb Anyánk iránt, ki az Ő gondjaira bizott, védő szárnyai alá helyezett Pannoniát oly sok század viharai közt anynyi külső és belső ellenség ellen mególtalmazta. Kér-

jük szent királyainkat, a szentek sorába felvett magyar honfitársainkat, hogy közbenjárásaikkal gyámolítsák és segítsék e sokat szenvedett hazát! Tegyük fogadalmat a szent ereklye előtt, hogy mindvégig kitartó és buzgó keresztények, hű és hazájukat forrón szerető magyarok leszünk. Tegyük szent esküt, hogy a mint kilencszázadon át a katolikus egyháznak kitartó bajnokai, a hazáuk legerősebb és tántoríthatlan oszlopai valánk: úgy jövőre is őseink szent buzgósága által lelkesülve, példájukon okulva alázatos és hű fiaik leszünk szent egyházunknak, munkás és békés gyermekei hazánkunk. Mutassuk be az egész világ előtt, hogy a magyar a legragaszkodóbb, legodaadóbb tagja az egyháznak; tüntessük fel az ország színe előtt, hogy a katolikus a legforróbban szerető, legiukább ragaszkodó gyermeke a magyar hazának.

Csiky Miklós.

Az angol-szász nevelés francia megvilágításban.

A Közművelődés egyik közelebbi számának vezető cikke azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy igaz-e az az állítás, mintha a román fajok hanyatlanának és régi erejük lealacsonyodóban volna. A Revue Pédagogique című francia folyóiratnak f. évi május havi számában idevonatkozólag egy értekezést találtam, melyet nagy vonásokban jónak látok olvasóinkkal megismertetni. Minket ugyan kevésbé érint a két fajnak: a románnak és az angolszásznak mostani harcra, mindazonáltal ha a két népfaj életéből hasznos tanulságot nyerhetünk, miért sajnálnók az ezen irányban tett fáradságot!

Az értekezés (Steg: L'education anglo-saxonne), írja az idők szerencsés megváltozásának jelét tekintve azt a körülményt, hogy a francia nemzet angol versenytársait kezdi megbecsülni, a saját hibáit és fogyatkozásait beismerni; már többen figyelmeztették a nemzetet, hogy híre-nevén folt esett, mivel már nem a francia a világ első nemzete. Az elbizakodás Sedanhoz vezette a nemzetet, ennélfogva polgári kötelességét teljesíti, a ki a fogyatkozások okait kutatja. Egy francia író Demolius „Miben áll az angolszász felsőbbiség?” így nyilatkozik: „Angolszász felsőbbiség! — Nincs ugyan nyíltan kikiáltva, mégis elismerik és rettegnek tőle; a félelem, a bizalmatlanság, néha meg a gyűlölet, melyet az angol maga iránt felkötött eléggé tanúsított amaz elsőbbségről. Egy lépést sem tehetünk a világ körül, hogy az angollal ne találkozzunk. Nem tekintetünk régi birtokainkra, hogy ott ne lássuk lobogni az angol zászlót. Az angolszász kiszorított Észak-Amerikából, melyet mi foglaltunk volt el, Canadától Louisianáig, az angol kiszorított Indiából, Egyiptomból. Uralma alatt tartja Amerikát az Egyesült Államok és Canada által, Afrikát Egyiptom és a Fokföld által, Ázsiát India és Birma által, Európát és az egész világot kereske-

delme, ipara és politikája által. Csak anyi támaszték kell ennek a tajuak, hogy a lábát a földnek akármelyek pontjára letegye és beivén oda a mi nyugati haladásunk eszközeit, csodálatos gyorsasággal alakítja át az illető helyet. Hasonlítsuk össze, a mit mi Új-Caledoniából és Oceániában fekvő más birtokainkból csináltunk, azzal, amit az angolok Ausztráliából és Új-Zélandból csináltak. Vagy tekintjük meg, mit csináltak Spanyolország és Portugál Dél-Amerikából az angolszászok pedig Észak-Amerikából. Ég és föld a különbség.”

A suezai csatorna egy év leforgása alatt 2262 angol hajó ment át, ellenben francia hajó csak 160.

A tények eme száraz megállapítása után az a kérdés merül fel, minek tulajdonítani az angol fajnak eme bámulatos haladását. Ha az ezen tárggyal az utóbbi időben foglalkozó írónak hiány lehet: a nevelésnek, a tanulmányok sajtósági irányának, az iskolában uralkodó szellemnek, az ifjuság pályaválasztásának.

Demolius szavai szerint ha a szociális kérdést röviden szavakba kellene foglalni, azt lehetne állítani, hogy az a nevelés kérdése. Vagyis más szavakkal alkalmazkodni kell az életnek új feltételeihez. A régi beretek mai napság romba dőltek. Az angolok vették legelőször észre a viszonyok megváltozását s nem késlekedtek a nevelés módszerét ehhez szabni. Nekik gyakorlati és energikus emberekre van szükségük, nem pedig tisztviselőkre és csupán csak tudósokra, kik az életet egyedül a könyvekből ismerik.

Demolin az újszabású iskolákból kettőt ismer részletebben. Ezeket következőleg mutatja be. „Ez a két iskola cseppet sem hasonlít a mi kopasz és hideg iskolai épületeinkhez, mivel inkább angol uyaralók, melyek a való és nem mesterkelt élet érzetet keltenek fel, inkább a szülői ház képét mutatják, sem mint egy fogházat vagy kaszárnyáét. Az angol iskolákban a szűk és magas falak közé zárt udvarok helyett szabad levegő, világosság, teres udvarok és mindenütt lombosított találatok. Az első tekintet kellemes lakóhelyeket gyanítanak bennük. A kedvező benyomás akkor is megmarad, ha az épület belsejét veszszük szemügyre.” Az intézet ebéd-ője olyan mint egy barátságos családi étkező helyiség. A ternet egy zongora, festmények szobrok és töltött karosszék-ek egészítik ki; így egyesül a hasznosság a széppel. A tanárok, az igazgató és családja együtt étkeznek a növendékekkel. Így aztán növendék nincs elszakítva a családtól, nincs teljesen mesterséges életviszonyok közé helyezve.

A napi foglalkozás nem fárastja ki az ifjú elmét. Az elméleti tanulmányokra naponként öt órát szánnak s ezek a délelőtti órákat foglalják el; négy s félórát délután kézi munkára s testgyakorlatra fordítanak, barmadfél órát a művészeti gyakorlatokra és társas érintkezésre kapnak; ezt az időt az esti órákban használják fel; álmora kileve, étkezésre a szabad idővel együtt három óra jut.

A tanítás módszerének az a főelve, hogy a tanuló úgy a tárgyakkal, mint a kifejezésekkel ismerkedjenek meg, e célból a tanítás mindig a konkrét dolgokról balad az elvont igazságokhoz. Azzal az eszmével nevelődjenek az ifjak, hogy a tanultakat fordítsák hasznukra s a tanulásukért jutalmat és díjakat ne várjanak.

A versenyzést magát megvetik, mivel az a kölesönös féltékenységre van alapítva; a helyett a köteleességérzetet fejlesztik, mivel ez nem a jutalomra tekint, hanem a munká-

ra magára; ne higgyék azt a gyermekek, miutba a jutalom lenne a nevelés végső célja. Ilyen irányban haladnak az Amerikaiak is. A tanító nem azt mérégeti, hogy pl. egy dolgozatot melyik csinálta meg legjobban, hanem, hogy az egyes tanulók miképen haladtak a korábban felmutatott eredményhez képest. Ne azon gondolkozzék a tanuló, hogy a társánál jobb-e, hanem hogy önmagát tegye bírálat tárgyává, vajjon jobb-e, mint a milyen egy héttel azelőtt volt.

Az élő nyelveket németet, franciát gyakorlatilag tanulják, a nyelvtant csak később veszik elé. A matematikából gyakorlati példákat adnak fel; a tanulónak ki kell számítani a bérlet jöszágra, a kert berendezésére, a műteremre, a játékokra, a hivatali szoba felszerelésére, a fűtésre, élelmezésre fordított költségeket. A természettudományi tárgyak tanulásában a köztelen észlelést tartják fődolagnak.

A játékokban és kézi munkákban is a lehetőségig a való élettel tartanak lépést. A növendékek majdnem egészen maguk rendezték be iskolájukat. A kert tele volt gyommal, a többi területek omladékokkal; a fiúk mindent rendbe hoztak, utakat csináltak, a sáskákot ok kátrányozták be, végezték a kerítés festését. A műhelyben az asztalosságot és ácsmesterséget tanulták, hogy butorokat készíthessenek. Néha a cselédek helyét is pótolják. A vásárbau lovat vásároltak, melynek gondját maguk viselik. Egy atya -- hidépítésben tanította fiait, a kik egy 30—40 meter hosszú hidat építettek, de azonkívül több egymással összekötött halastavat is csináltak.

Délután 6-kor teáznak a növendékek. „A szalouban találkoznak az iskolában lakó vagy látogatóban levő hölgyekkel. A szoba maga is úgy van berendezve, hogy a boldogság és összehangzás benyomását tegye az emberre; butorok, szorok, rajzok mind e szerint vannak összeválogatva. Itt énekelnek és zenélnék. Mindegyiknek van hegedűje és fotografáló készüléke. Maguk rendezték be színházat. Egy estét pedig minden héten Shakspeare olvasására szánnak. Lapot szerkesztenek, sőt egy művészeti muzeumot is kezdték szervezni.

Ezek a mező közepén, erdőben levő kollegiumok felhívhatják magukra a franciák figyelmét, a kik az utak között, élénk forgalmi pontokon fekvő intézetekhez vannak szokva. Egy másik francia Hugues Le Roux az angolok közli utazásában szerzett benyomásainak leírásában így nyilatkozik: Az angolok abban a nézetben vannak, hogy a fiúkat a vidéken kell nevelni, mint a csikókat. Nemesak anyagilag, hanem erkölcsi szempontból is hasznosabb ez, mivel a városi környezet az ifjúságra rontó hatással van. Helyes és gyakorlatias dolog, hogy a gyermekeket a nagy tömegeből eltávolítva nevelik az egészséges magányos helyen, hol sem a falakra ragasztott kevésbé épületes hirdetések, sem az útlelek kirakataiban levő képek nem indítják kacagásra. Azután az angol iskola a testi és ez értelmi nevelést jobban meg tudja egyeztetni. A délelőtt a tanulás foglalja el, a délután a játékok van szánnva. Az angol ifjú nem ismeri az iskolán kívül az asztal mellett meggömbövedve folytatott tanulást, mint a francia. Tetszésére van bízva, hogy ott és akkor tanuljon, a hol és a mikor akar. Ha Homerust a szénás padláson, vagy a geometriát egy fán akarja megtanulni, szándékát senki sem ellenzi. Idejével úgy bánhatik mint a pénzével, de aztán felelős ennek a felhasználásáról.

Ez a függetlenség, kezdő szellem, szabad és családias élet jellemzik az angol iskolákat úgy Európában mint Amerikában: az angol iskola a szabadság és az akarat iskolája.

Egy harmadik francia író Paul Bourget kivált a módszer gyakorlatiasságát emeli ki. Az oktatást férfiak és nők végzik, kivált az utóbbiak. A tanítónök mindenek előtt erkölcsös személyek. Felelőségüknek ez irányú élénk érzetében nagy is a befolyásuk az ifjúságra. Az amerikai ifjú korának legszebb emlékei ezekhez a nőköz fűződnek. Látni kell ezeket a nőket osztályukban, kivált az elemi iskolákban 10—12 éves fiúk és leányok együtt vannak, hogy működésükről teljes és hű képet nyerjünk. Az oktatás főképen kérdés által halad előre; a gyermekek kezük felemelésével jelzik, hogy a felelettel tisztában vannak. A tanítónök egyet felszólít; azután a kérdést módosítja s arra a növendékre fordít nagyobb figyelmet, a ki hátra marad. A gyakorlatok csak félóráig tartanak s nem fárasztók. Az idegent mindenek előtt a módszerek állandólag konkrét és pozitív irányban vezetése lepi meg. Nagy szerepet játszik a földnek agyagból való előállítás. Majdnem minden iskolában egész sereg apró tárgyat lát az ember, melyeket a tanulók készítették. Itt ezek egy eléjük hegyezett burgonyát rajzolnak és írnak le iskolai feladatúl, amazok faleveleket kopiálnak. Némelyek a fák alkotó részeit vizsgálják, mások a fából készült tárgyakat rajzolják le a táblára.

„Mindezekben a részletekben egy és ugyanaz az elv uralkodik: a szemet, a lelket és a kezét egyszerre kell foglalkoztatni, hadd szokják hozzá a gyermek, hogy a tárgyakat alaposan nézze meg, azután pedig mozgását és gondolkozását igazítsa e szerint az észlelet szerint.“ Az amerikai ember lelke csaknem egészen hijával van az elvont eszméknek, de annál bámulatossabb tehetsége van a realis dolgok felismerésére és azokkal való bánásra, úgy a mechanika mezéjén, mint az üzérkedésben. A nevelésnek az a főcélja, hogy a gyermek fejlődő lelkét a dolgokkal hozza kapcsolatba s nevelje rá, mikép lehet rajtuk uralkodni. Maguk a mesterek kitünőleg értik a realis dolgokkal való bánás módját; legalább erről győzik meg a szemlélet a kiválasztott gyakorlatok.

Már Dickens Gradgrindjében láthatni a valóság, a tett iránt nyilatkozó emez elfogultságot. Azonban az iskolákban ez az irány nem jelentkezik oly buta és eljlesztő módon; az iskolában vonzó, nevelő hatású és hasznot eredményező.

Ha földrajzról van szó, nem csupán neveket tanulnak, hanem a tanulóknak utazásokat adnak fel, de nem csak a nevek kedvéért, hanem hogy minő áruk szállíthatók az illető helyre s melyek onnan a kivitel kereskedés tárgyai. A matematikában a feladatok nem lehetetlen és különleges dolgok. A történet tanulásában megismertetik a növendéket a nagy köztársaság vagy az illető állam nagy alakjaival; az alkotmány ismertetésével a nyilvános szeretetet s ez ahhoz való szenvedélyes ragaszkodást költének fel.

Péter János dr.

(Folyt. köv.)

Szent Alajos napja Rómában.

Róma állami iskoláiba pap nem léphet; bittan nincs, feszület fölülleges. De mivel iskolakényszer nincs, azért nagyban virágozhatnak azok a szebbnél-szebb. kath. intézetek, melyekbe gondos szülék szabadon járathatják gyermekeiket. Ez intézetek vezetői aztán igazán apostoli lélekkel járják be Róma utcáit, hogy mentsenek, a bol még menteni lehet. Számátalan ifjúsági egyeletet teremtenek, még a liberális és istentelen állami egyetem falain belül is, bounan a theologia „örökre“ ki van küszöbölve. És a komoly férfiak, kik beleöszültek a nehez munkába, kik Róma legelső kathedraín tanítanak béközben, vasárnap délután odasietnek az egyletekbe, a gyermekek közé, kivezetik őket a Campagna hide rétjeire és gyermekeké lesznek újra a gyermekek között.

Igazán, mintha Néri Sz. Fülöp szelleme járná át e férfiakat, miutha az a nagy szent, Róma ez „örökké vig apostola“ tartaná bennük a lángleket; ő még él Róma lakóinak ajakán, az ő vig kirándulásairól élénk gyermek-csoportok között manapság is még mesés dolgokat tud a római regélói. És ha most is lépten-nyomon találkozunk Róma utcáin ily vig kirándulókkal, tán joggal beveznék el vezetőiket Néri Sz. Fülöp nevével „Pipo Buono“-nak.

Ily férfiak igazán kath. alapa fektethetik a nevelést. Hatalmas eszköz kezükben az ünnepek megülése.

Sz. Alajos napját az ifjúság legnagyobb ünnepevé emelték. Hogy az öröm teljes legyen, Sz. Alajos napjával zárják be az iskolaévet és a közös hálaadásra a szent sirja köré gyűjtik az ifjúságot, hogy itt vegyék a biboros kezéből a sz. áldozást. A megkapó kép, az ezernél több hallgatója a pápai egyetemnek, a legkülönfélébb ruhában, a világ minden tájáról ideseregelve; a női intézetek, a kongregánisták Sz. Alajos lobogói alatt — igazán nemesak a fogékony gyermeki szívben, de a meglett férfiban is felejtethetetlen benyomást hagy vissza.

De van még más vonzó oldala is Sz. Alajos napjának Rómában.

Igen régi, kedves szokása a rómainak, hogy Sz. Alajosnak sirjához virágcsokrokat; de különösen levelet küld.

Es csakugyan; már kora reggel ott látjuk tipegetni az öreg anyókat, kezében a gondosan őrzött és lepecsételt levelel: tán szíve forró vágyát írta be, hogy minél hamarabb viszontláthassa a Szentet az égben. Az anya karján ott esing a kis fiú, markában szorongatja a levelet: azt írta meg talán a gondos anya, hogy az ő fiacskájából is egy Sz. Alajost növeszzen az ég. Az intézetek küldöttjei csinos tartókban teszik le a leveleket a sirhoz; gazdag főúri családok aranycímeres levelei mellett ott szerénykedik az egyszerű trasteveri levelborítékja is, durva vonásokkal írta reá: „Al divia Luigi . . . a paradicsomban.“ A levelet írja odaszorítja még viharboronálta homlokát a kopersóhoz, majd könnyűt nyom ki érdes tenyere szeméből, megvizsgálódva kél föl és lát munkája után.

Es ime megjelenik a valóságos postás is és messze földről jött, sokszorosan lepecsételt leveleket rak le a sir mellé.

A sir körül a diszörséget „Sz. Alajos apródjai“ képezik. Igazán apró legények ezek, de büszkén állanak ott. Ki

tudja, hány hete már, hogy előre örültek a nagy napnak, a mikor majd felülthetik a spanyol grandok festői öltönyét, vállukra vehetik a bársony kis mentét, felcsatolhatják az apró tört és ott sürgölődhetnek a sir körül, hogy átvegyék az ajtatoskodók ajándékait, odaérintsék azok rózsafüzereit a Sz. kopersójához. Mellettük ott állanak a „frakkos nobili“-k is, hogy emeljék a nap fényét.

A szent sirját máris elborítja a sok levél és virág és mégis esokor esokor után érkeznek meg; most kis legény lép a sirhoz és teszi le ajándékát a körülállók nagy öröme, majd fehérbe öltözött kis leánykák iparkodnak előre liliummal kezükben, míg nagyobb nővéreik ügyesen himzett ajándéktárgyakat fektetnek le a sirhoz, tán betek és hónapok édes munkája.

Es míg az apró sereg ott forgolódik a sir körül, a templom hatalmas boltvein megtörik a férfiak gyönyörű baritonja, újjongva szól az orgona emelő harsonája, és ha elnémult az, a messze magasból megcsendül a gyermekkórus ezüst hangja és száz szívből tör fel az égbe a „Landate pueri Dominum,“ az anya gyermeke mellett, az ősz rektor növendéke mellett, az Egyház biboros főpapja az ifjú levita és egyszerű szerzetes mellett pillanatra felültik szemüket, és az otárról a szent szobra mintha megértette volna imájukat, kegyesen tekintle reájuk

Künn, a templom előtt pedig szemes taljánok titótték tel hordozható boltjukat; izlésesen feldiszitették azt, és a szép sorban álló Sz. Alajos szobrok rikitó színei bizony nem egy kis Alajos-tisztelőnek sebesítették meg szívét. Az újság kikiáltók érces hangja, az elárusító Ciceróra valló ékesszólása, a jövők-meuők zaja nőttön nő és ha a nap letüntével kigylladnak a mécsesek a templom bomlokzatán és a téren összeverődött népség újjongva köszönti a Sz. Alajos tisztelőre rendezett kivilágítást, elmondhatjuk, Sz. Alajost így csakis Rómában tisztelik.

Azt kérdezed nyájas olvasóm, hát a levelekkel mi történt? — Felszállottak az égbe! Hogy-hogy? Jöjj velem ki a Monte Celiora, Sz.-István vértanú ama hatalmas templomába, hol századokkal azelőtt magyar pálosok dicsérték az Urat. A templom közepén, hol azelőtt a német pékmester ügyetlen faoltára állott, illatos füzerekből, pompázó virágokból máglyát raktak. A máglya körül ott látjuk ismét Sz. Alajos apródjait, diszes tálcákon tartják a leveleket. Mögöttük állanak az egyletek, társulatok; alig balt el a zenekar utolsó hangja, apró szónok lép a szószékre és beszél kegyesen Sz. Alajosról. Megigéri bárkinek, hogy a szent kegyesen fogadja leveleiket és védeni fogja őket, ha jó a vihar. Felszólítja hallgatóit, dicsérik ésekükkel a szentet és alig zendítették rá a himnust, nyaldosó lángok csapnak tel, sisteregve ég a máglya, betemetik a leveleket és a fiatal sereg újjongó taposviharja között felszáll az illatos füsttel a jó kívánság, a kérés is Sz. Alajos lábaitoz.

A szent nem szokott válaszolni a levelekre. De az az erő, mely megszállotta azt az ifjú sereget, az a szent lelkesedés, a tűz, melylyel Isten ügyét védik és az Ur útjain haladnak, nemde, a szentnek ajándéka az égből?

Romanus.

T Á R C A

Üvöltve tombol a vihar . . .

Üvöltve tombol a vihar
Kies vidék felett,
Zugó folyam hullámain
Egy kis hajó lebeg. —

Febér ruhában öltözött
Szelid vonású nő
Ül a hajóban — szótalan —
Az arca szenvedő.

A szél ledér játékot tűz
Szep szöke fűrtjein,
Egy kis fiúcska játszadoz
Mosolygva térdein.

Könnyek borítják szép szemét
Mig keble fölzkokog:
„Óh szent Család, ha nem segítsz!
Hajónk mertülni fog.“

Izmos karok szeldegletik
A hűsz folyam vizét:
„Bizzál Eliz! — szólott a férj --
A szent Család segít.“

A szent Család! . . . a Jézuska
Nem hágy el, óh Anyám!
Mondád, hogy az érem ékűl
Függ kis fiad nyakán. —

Igen, az ékit gyermekek!
Az védi étedet,
Ha indulat viharja közt
Megörzöd szivedet. —

Szólt az anya és homlokán
Csókolta kis fiát,
Az ég mosolya kiséri
A jó anya szavát. —

Nem zúg tovább úgy a vihar
A szél lecsendesül,
Az arcokon az égi hit
Szelid derüje ül.

Vigan halad a kis hajó
A sárga part felé,
Mert útjain a szent Család
Azt megvédelmezté.

Zalány: Ida.

A jó anya gyermekének második órangyala.

Írta: Schwarczel Adél.

Ebéd után, midőn iskolába indultak, szokás szerint utánuk nézett az ablakból. Deli termetű fia már is férfiasan vállasodott, növendék leánya gyermekded mozdulataival szaladt mellette. Anyja látta, hogy mindegyre kérő tekintettel néz bátyjára, sőt egyszer, mikor már jó távol voltak, összekulesolt kézzel fordult feléje.

Az anya szeme nem csalt, mert Ersi csakugyan egyre kérte bátyját.

— Ne menj el! Édes anyánk hirtelen nélkül egy lépést sem szabad tenned.

— De hányszor mondjam el neked, hogy a társaságban csak azon esküvel vettem be, ha a tervből egy szót sem árulok el, hogy veletlenség meggyek, ha kell a halálba.

— Atyánkért teszem. Ennyit mondhatok, s fogadásodhoz biven, mit nekem oly szentül tettél, majd ezzel fogod vigasztalni édes, jó anyánkat. És most ne kérj többé, mennem kell s ebben meg nem ingat semmi. Ha esküm nem kötne, akkor sem árulhatnám el a szándékomat anyánknak, mert ha maradvást parancsolna, ez egyszer engedetlennek kellene lennem.

— Jól van tebát, ha másképp nem lehet. Türekszem megnyugtani, hiszen maga a boldogító tudat, hogy édes jó atyánk él s érte hogyné türelnék, hallgatnánk szivesen.

Mig ők így vitakoztak, a gondolkozva figyelő anyához egy kis tanuló lépett be, s egy levelet nyújtott át e szavakkal: A tanár úr küldi. Aztán választ nem várva távozott. Amint az anya olvasta a sorokat, szemébe könny gyűlt, majd ismét boldog mosoly vonult át arcán. Az utolsó szóval összekulesolt kezeibe szorította a levelet s némán, de hálától sugárzó szeméit az égre emelte.

Mikor pár óra múlva gyermekei visszatértek, egy pár becsomagolt bőröndöt láttak a szoba közepén. Meglepetve kérdezték mit jelentsen ez? Az anya szerető szemrehányással tekintett fiára, mondván: Nekem is van egy titkom, amit csak a céznel árulok el, most csak annyit, hogy atyátok a jelszó.

— Oh anyám, hát tehettem-e másképp! — Kiáltott föl Zoltán elfogulva, s pirultan sütötte le fejét. Aztán folytatta.

— Tőled tanultam, hogy esküt soba, vagy csak kényeszerítő körülmény között tegyünk, de ha már megesküdtünk inkább peccsételjük azt meg vértünkkel, sem hogy megszegjük. Hogy a te szándékom édes anyám mi, nem tudom, de én most sem árulhatok el többet.

— Akkor elmondom én neked gyermekem.

A napokban együtt sétált két fiatal ember, mindkettőnek atyja ez előtt öt évvel tünt el nyomtalanul. A két ifjú a sétatérnek egyik félre eső részén egy öreg úrral találkozott, a ki őket meglepetten nézte meg, majd megkérdezte nevüket, aztán fölkiáltott: tebát csalódtam. Aztán elmondta, hogy atyjukról nagy titkot közöl velük, ha megesküsznek, hogy senkinek, tulajdon édes anyjuknak sem szólnak az általa közölt titokról.

Talán kissé tulságos óvatossággal a gondolkozásra három napi időt adott, s aztán találkozót ugyanazon a helyen. A jó fiúknak három perc is elég lett volna a gondolkozásra, s föltétlenül igent mondott volna, de az öreg úr nem tágitott, s a kitűzött időben ott álltak az ifjak becsület szavukat

adva, hogy a titkot megőrzi hiven, s az adott tanácsot, hogy elmennek maguk, hogy a legfelsőbb hatalom előtt kegyelemért könyörögjenek Kufstein börtönében élő atyjuk számára. Az utolsó szavakat a nő görcsös zokogás között mondta el, gyermekei elhagyult arccal siettek támogatására. A bős lelkű nő azonban gyorsan leküzdte fölüldulását s bár még remegő, de már sokkal nyugodtabb hangon folytatta.

— Azon öreg úr közölte ezeket a dolgokat egy barátjával, a ki hosszas fontolgatás után azon meggyőződésre jutott, hogy az ifjak lépései ezen ügyben csak árthatnak, mitán nem nézik most jó szemmel a fiatal emberek beavatkozását politikai ügyekbe, s ezen aggodalmáról értesített engem. Erzem, hogy igaza van, érzem, hogy az én küldetésem, atyátok kiszabadításaért könyörögni.

V.

Három hónap telt el, míg végre megnyiták a börtön kapui, hogy a halvány, de meg nem tört Tömössy Farkas kiléphetessen mint szabad ember. — Nagy szenvedéseket szokott az ég nagy örömeikkel kárpótolni. Meenyi gyönyörűsége volt a szabadságát visszanyert apának gyermekeiben. Minden nap új erényeket, új ragyogó lelki tulajdonokat fedezett föl bennök, s ilyenkor mindig boldogan mondta el nejeinek: Te igazán örangyala voltál gyermekeinknek.

A családi örömek közepette, s a haza bár lassú, de biztos felvirágozásnak szemlélése között gyorsan repültek az évek, s a haza nagy napjai után sok esztendő telt el. Ismét a tömösi szorosban vagyunk, s ott, hol egyik oldalon az Iskolahegy, túlról a Nagykő emelkedik, ott, hol alant a lomb, fenn sugár fenyő-erdő disziti az oldalt, egy sziklagerincekből környezett kiálló ormon tehér emlékoszlop tekint végig a gyönyörű, vadregényes hegyszoroson. Az emlékoszlop felé egy társaság tart. Elöl egy tisztos öreg pár karöltve, meghatott arccal koszorút emel, mellettök két kis unoka lépdél mögöttük két ifjú pár.

Az oszlophoz érve ünnepi csendben helyezik talpazatára a koszorút.

Az öreg Tömössy Farkas remegő hangon szólalt meg: Nyugodjatok békében dicső hővédeink, s tekintsetek a magasból szeretettel reánk.

Oh! Vajha mi oly méltóan élnék az általatok kiküzdött szabadsággal drága hazánk javára, mint a mily bősiesen ti rohantatok a halálba.

Aztán térdre ereszkedtek mindnyájan, mély imába merülve, mely után csendesen fölemelkedtek s visszatértek, de nem a már megtett úton, hanem egy oldalt, meredeken alá ereszkedő sziklás ösvényen.

A mult idők eseményeiről beszélgetve haladtak, s midőn egy tisztásra értek, Erzsi kibuzta a karját s férjét odahagyva szól: Eppen itt történt, álljanak egy kissé félre, elbeszéltem és megmutatjuk Zoltánnak, hogy folyt le az a borzasztó pillanat. Aztán mintha csak egy szüdarabot adnának elő, hiven utánozták azon jelenetet, midőn a hazaáruló gyilkosságától az anya megmentette gyermekét. A jelenet hü visszaadása után Zoltán mosolygó anyját átkarolta s szól: Engedd, hogy azt a szép dicséretet, melyet ivedes apánk anyyniszor mondott el, én itt e helyen hálás szívvel ismételjem, hogy: „A jó anya második örangyala gyermekének.“

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kántortanítói kinevezések.** Rácz János kézdívásárhely-kantori kántor a kantai gymnasiumhoz ének-tanárnak neveztetett ki. Kocsis Lajos köszvényes-remetei kántortanító véglegesített. Kekel József képezdét végzett tanítójelölt gyakornoki minőségben Sellyében mint kántortanító alkalmaztatott.

— **Tanári jubileum.** Seichmann Endre kegyesrendi atya és a kolozsvári róm. kath. gymnasium jeles tanára a napokban töltötte be tanári működésének 25. évét. A szerénységében ritka férfi minden módon ki akart térni az ünnepek elől, de rendtársai annál melegebben ünnepelték, kiknek nevében Tóth Jenő házfőnök üdvözölte.

— **Tanítói jubileum.** Nagy ünnepek közepe tette ülte meg mult hó 30-án Zalatnán Spaller József ipari szakiskolai tanár tanítói működésének 25 éves jubileumát. Az ünnepélyen a kartársakon kívül a főbányahivatal tisztikara, a papság és a bányaváros intelligenciája teljes számban résztvett. — Mi is szívesen osztozunk kiváló munkatársunk ez örömeiben és kívánunk neki még számos éveket.

— **Közgyűlés.** Folyó hó 3-án délután tartotta az alsófehérmegyei tört., régész. és term.-tudományi egylet X. rendes közgyűlését. A közgyűlést délelőtt választm. ülés előzte meg, a melyből a folyó ügyek elintézése után egy 9 tagú küldöttség ment Csató János alispán elnök vezetése alatt püspök úr ő méltóságához felkérendő a védnöki tisztnak elfogadására. Ő méltósága igen kegyesen fogadta a küldöttséget és biztosította szíves pártfogásáról az egyletet*). A küldöttség tagjai délben a püspöki asztal vendégei voltak.

A délután négy órakor tartott közgyűlés egyike volt a legnépesebbeknek. A városház nagyterme zsúfolásig megtelt az egyleti tagokkal, vendégekkel és diszes hölgyközönséggel. A hunyadmegyei társulatot Téglás Gábor akadémiai tag és Veress Endre dr. titkár képviselték, míg Kun Géza gróf elnök sürgönyileg küldötte üdvözlését. Az EKE képviselőiben Novák Ferenc polgármester jelent meg. Nagy-Enyedről az elnöklő alispánon kívül Török Bertalan képviselő, Gáspár János főjegyző és Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész vettek részt.

Az elnöki gyönyörű megnyitó után Koródy Péter dr. titkár olvasta fel jelentését. Ebből kiemeljük a következőket: választmányi ülés tartatot hét s azokon igen fontos ügyek intéztettek el. Van az egyletnek 179 tagja. Az egylet alapítókéje 1480 frt.; a Hunyadi emlékre begyűlt 3385 frt. — Ezután Eröss József tanár tartotta felolvasását az „Erdélyi fejedelemség végnapjairól“, melyet a közgyűlés állandó figyelemben részesített és tapssal jutalmazott. A mu-

*) Együttal 100 frrtal az egylet alapítótagjai közé lépett.

zeumőr Cserni Béla dr. jelentése szerint az egyleti muzeum a múlt évben jeletékenyen szaporodott. Tízévi fennállásának emlékére tiszteleti tagoknak választotta az egylet Wlassics Gyula minisztert, Fraknoi Vilmos c. püspököt és Koch Antal dr. egyet. tanárt.

— **Harangszentelés.** Oroszhegy községéhez tartozó Nagykutpatak-havasán egy gyönyörű harangot benedikált június hó 26-án Láiber Antal ottani plebános. A havasokon lakó székely népnek, mely a nagy távolság miatt alig kétszer-háromszor mehet templomba, valóságos kegyelem torrása lesz e barang. A harang 429 rtrba került s egy kegyes jötevőnek áldozatkészségéből szereztetett be.

— **A kath. tanítóképző tanárok** folyó hó 3-án és 4-én tartották meg Egerben első nagygyűléstükét. E nagygyűlésen egyházmegyénkből a következők vettek részt: Karácsony Józset, P. Tima Dénes, P. Bálint Ágoston, Lakatos Izra, Sipos Sándor Csik-Somlyórol, Bilinszky Lajos dr. Nagy-Szebenből.

— **Halálozás.** Deési Török Dániel volt gyulafehérvári főispán, orsz. képviselő és polgármester 69 éves korában folyó hó 1-én hosszas szenvedés után Nagyszébenben meghalt. Az elhunyt a szabadságharc idején a honvédség sorában harcolt és nem egyszer tüntette ki magát. Halála széles körökben nagy részvétet kelt. Holttestét Nagy-Enyedre szállították, a hol folyó hó 3-án a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A megboldogult Nagy-Enyed város ny. első tanácsosa, a pápai szent Gergelyrend lovagja és Vizakna város diszpolgára volt.

— **Római hírek.** Sz. Péter napja ez évvel szomorúan virradt Rómára; alig tűtötték el a város órái a félelyet éjjel, a föld mélyéből vérfagyasztó moraj tört elő, verte tel az alvókat, majd meg több pereig tartó földrengés kergette ki az utcákra a lakókat. Róma ez egyszer a félelmen kívül mi kárt sem szenvedett; de annál szomorúbb sorsa volt a kies Tivolinak és egy néhány a Sabinok lejtőin fekvő apróbb helyiségek. Rieti, a Flaviusok ősi fészke szenvedte tán a legnagyobb kárt; a város kathedrálisának tornya, a 13-ik század komoly stílusának remekműve dőlőfélben van; Castel-franco beszakadt, romjai alá temetve áldozatait. A szegény nép kinjában a város híres Madonnájához kiáltott fel segítségért, a recsegő-ropogó falak között kétségbeesetten emelék kezeit . . . és a „Tribuna“ a „humanismus e hirdetője“ gúnykacajjal kérdi „hát e sötét babona segít?“ Még jó, ha a Madonnához fordulnak; féltő, hogy ha a hitet is elveszik tőle, a fegyverhez fog kapni e nép. Milanóban leverték a forrongókat, az ország tegyverképes legényeit tegyver alá szólitották, ott fekszenek azok tétlenül a kaszárnyákban és az Uristentől az idén oly dűsan áldott vetések — elpusztulnak, mert nincs ki arasson. A kormány csakugyan örökös circulus vitiosusban leledzik! A szegény nép hát ismét oda siet Sz. Péterbe, hogy ott, az apostol-fejedel emelőtt öntse ki szívét. Es könnyet facsar a

ember szemébe a látvány, a szegény, porlepte campagnolokat ott hallani és látni az apostol bronz-szobra előtt. Sirtak és rimáinkodtak a szegények, a pápai öltönyökre öltözött, tiarával koronázott Sz. Péter szobor pedig nyugodtan ült ott, és emelte áldásra kezét. Tán azt mondotta e nyugalommal, a mit annyiszor mondott el e szobor előtt a nagy Baronius, a mikor nap-nap után az apostol lábát érinté homlokával és susogta: Pax et obedientia, credo unam sanctam et apostolicam Ecclesiam Romanam . . . igaz, ha e hit meglesz, és a nép újra nagyrabcsúli a tekintélyt, az Istentől rendelt törvényes felsőbbéget, akkor százszerosan többet mond majd az a megrendítő szó, melyet sz. Péter kettős, bíres férfiakra oly nagyszertűen ad elő: „O Roma felix!“ 70 előtt a bíres „senatus populusque Romanus“ szép ünnepeily. I tette le sz. Péter confessiójához a örök város adóját, hódolatának jelét, a kelyhet; 70 óta évenként a „Societa Primaria“ teszi az apostol lábaihoz az ezüst kelyhet. És mennyit mond az ez évi felirat: . . . „audete. tandem. fidei. instítiae. que. osores. compescite. romanis. finibus. exigit. prohibente . . . (Soc. rom. princ. rei. cath. tuendae.) 70 óta a sz. Atya sem lép már Bernini bronz-baldachinum alá . . . Michelangelo főnséges kupolájából sem zendülnek meg már az ezüst barsonák, csendben mozdotta sz. Péter napján a sz. Atya miséjét házi kápolnájában csak igen kevés és nagyon is válogatott személyek jelenlétében. Ott szentelte be az érsekeknek szóló palliumokat is; máskor ő maga szokta letenni azokat sz. Péter koporsójára. Mikor pedig lettint a nap és sz. Péter temploma kiürült, és a hatalmas vaskapuk bezáródtak, felnyitott a vatikánba vezető ajtó, hosszú sorokban vonultak ki fáklával kezűben a svájci testőrök, vassisakukon megtörött a fény, szikrákat hányt az is — nemcsak szemük — kardesörtetve léptek ki a diszörök — csend borult a confessióra, odalena pedig, a vértanú VI. Pius szobor mellé térdre ereszkedett sz. Péter útódja, a nagy Leó. A fáklva fényénél pedig ott lehetett olvasni a kápolán az aranybetűket: „Et portae inferi non praevalerunt. . .“

— **Egy ítélet.** Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság Bors László imecsfalvi lakos plebános petőfalvi birtokosnak községi pótadók tárgyában Háromszék vármegye közig. bizottsága által 1898. évi ápril hó 5-én 593. sz. a. hozott határozata elleni felebezését, helyesebben panaszát 1898. évi május hó 18. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t. cz. 34. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítélt: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad, s Háromszék vármegye közig. bizottsága által S.-Szentgyörgyön 1898. évi ápril hó 5-én 593. sz. a. hozott határozatnak hatályon kívül való helyezése mellett, panaszos ellen Petőfalva községben lévő ingatlan birtoka után előirt 4 rtr 69 kr. községi pótadónak törlesztését elrendeli. Indokok: A községekről szóló 1886 évi XXII. t. cz. 138. §-sa mely a községi pótadók fizetése aluli mentesség eseteit sorolja fel, lelkészeket azon javadalmaiktól, melyeket kizárólag az illető egyházi községben viselt lelkési hivataluk után élveznek, a községi pótadók viselésének terbe alul felmenti. Míothogy pedig panaszos a vármegye közig. bizottsága által hozott határozat ellen érvényesített felebbezése, helyesebben panaszja mellett

felmutatott, Petőfalván 1898. évi április hó 19-én kelt Petőfalva község előljárósága által kiállított bizonyítványal minden kétséget kizárólag igazolja azt, hogy Petőfalva községben mult 1897. évre azon ingatlana után lett 4 frt. 69 kr. községi pótdóval megterhelve, a mely ingatlan, a petőfalvi róm. kath. lelkész javadalmát képezi, ezen javadalom pedig a hivatkozott 1889. évi XXVI. t. cz. 138. §-sa értelmében községi pótdóval meg nem roható, a vármegyei közig. bizottság által hozott, ezen intézkedéssel ellentétes határozat elleni panasznak helyt adni, s az ítélet rendelkező része értelmében kellett határozni. A panaszszal megtámadott határozatnak azon érvelése, hogy panaszos a pótdók almlimentség iránti folyamodványával elkésett, mert pótdóki vetési főkönyv összeállítására és jóváhagyására 1897. évi június hó 11-én történt, törvényes alappal nem bír, mert illetéktelenül kivetett és befizetett községi pótdók visszatérítése, illetve törlése iránti igények, az adók befizetésétől számított három éven belül, az 1883. évi XLIV. t. c. 90. §-ának utolsó előtti bekezdése értelmében törvényesen érvényesíthetők. A bíróság ezen ítélet három példányát a fölterjesztés csatolmányaival együtt Háromszék vármegye főispánjának mint a közig. bizottság elnökének oly felhívással adja ki, hogy annak egy-egy példányát panaszos és Petőfalva község előljáróságának kézbesítse. Kelt Budapesten a m. kir. közig. bíróságnak 1898. máj. hó 18. napján tartott üléséből.

— **Pénztárosi üzenet.** Többeknek A pályázatok egyszeri közléséért 1 frt. 30 kr., kétszeri közléséért 2 frt 60 kr., s így tovább küldendő. — *H. A. M.* Kérjük mások a pályázati hirdetést külön leírni, mert a szelvényre a pénztári hivatalnak szüksége van. Öt kr. kiadás talán nem teszünkre a hitközséget.

Pályázatok.

— *A csik-dánfalvi róm. kath. elemi népiskolánál* elpályázás által üresedésbe jött egyik tanítói állásra pályázatot hirdetek. Ezen állás évi jövedelmét képezik: 1) a község pénztárából havi előleges részletekben fizetendő évi 300 frt. o. é. 2) hat öl lágú tűzifa, 3) 400 öl veteményes kert, 4) két szobából álló lakás, sütő, nyári konyha és istálló, 5) a törvényben megállapított ötöd éves korpótlék, ha a megválasztandó tanító arra igényrel bír. — Kötelessége lesz: az iskolaszék által kijelölt mindennapi és ismétlő tankötelesek önálló tanítása és oktatása. Pályázhatnak képezdét végezett, de még oklevél nem nyert ifjak is. Pályázati határidő 1898. évi július 24, mely időig pályázni kívánók kellően felszerelt folyamodványukat alattirt iskolaszéki elnökhöz sziveskedjenek benyújtani.

— Csik-Karcfalván, 1898. július 2-án.

Rancz János,
plebános, iskolaszéki elnök.

— *A hátszegi róm. kath. kántor-tanítói állomásra pályázat* hirdettetik. Javadalma, a.) 350 frt az adóhivataltól; b.) 100 frt. a plebánia javadalomtól. e.) 50 frt stola; d.) 3 frt. 40 kr. sz. mise alapítványból. Szabad lakás, mely áll 2 szobából és egy konyhából, van hozzá egy 1200 öl veteményes kert. Ha az illető a rajtanításra is képes, még évi 80 frtot kap az iparos tanoncok oktatásáért. Csak okleveles egyének pályázhatnak. Pályázók, püspök urunk ő méltóságához czimzett folyamodvényaikat f. év augusztus 1-ig alólírott plebánia hivatalhoz nyújtják be.

Hátszeg, 1898. július 6.

Lády Gyula,
plebános.

A máréfalvi róm. kath. segédkantortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 54 kalongya rozs, ugyanannyi zab, 22 véka rozs, 22 véka zab, 20 terü búkkfa, 131 frt. államsegély, tandíj, alapítványok-, stólából 50 frt., 3 hold szántó, 6 hold kaszáló, kis kert és lakás. Kötelessége egyik tanteremben a mindennapi és ismétlő tanköteleseket tanítani és a sekrestyési teendőket végezni.

Pályázati kérések július 31-ig alattirtbox küldendők, a később érkezők figyelembe nem vétetnek; a megválasztott kötele állását kinevezése után azonnal elfoglalni.

Maréfalva 1898. július 1.

Holló András,
plebános, isk. széki elnök.

A gyergyó-újfalvi róm. kath. népiskolánál ürességben levő és segédkantorsággal egybekötött egyik tanítói állásra pályázat hirdettetik.

Ezen állással járó kötelességek: az iskolaszék által megjelölendő mindennapi és ismétlő iskolás gyermekek oktatása, kántori segédkezelések és a sekrestyési teendők végezte, minden főkép vasár- és ünnepnapokon az egyháziak készségeken segítenek.

Jövedelem: kepéből 60 kalongya rozs és ugyanannyi zab, 40 terü kemény tűzifa, pénzkepéből 35 frt; stólából évi biztos 35 frt, a sz. mise alapítványok kamatjából 4 frt jutalék és ezeken kívül 120 frt a róm. kath. iskola pénztárából havi részletekben fizetve. — Külön udvaron 2 szoba, konyha és kamarából álló tisztességes lakás, szükséges melléképületek és egy kis veteményes kert.

Pályázati határidő f. év július hó 31-ik napja bezárólag s addig a kellő oklevél és más szükséges bizonyítványokkal felszerelt kérvények alattirtbox beküldendő; megjegyzendő azonban, hogy mivel ez állás egyszersmind kántori teendőkkel is jár, a hitközség elvárja, miszerint a pályázati időtartam valamely vasárnapján az illetők templomi ténykedésre személyesen jelentkezzenek.

Gyergyó-Ujfalu 1898. június 20.

Molnár János,
plebános, isk. széki elnök.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: **Kórody Péter dr.**
Szerkesztőtársak: **Bálinth György, Péter János dr., Wagner Sándor, Zlamál Ágost.**

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.